

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 176/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hagara-Hagarová s. r. o., Daniela Dlabača 35, Žilina, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ľubomír Hagara, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 570/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného

súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 570/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že napadnuté konanie sa začalo 18. decembra 2015 podaním návrhu, ktorým sa domáhala určenia výživného na manželku. Napadnuté konanie skončilo vyhlásením rozsudku 3. mája 2017, ktorým okresný súd čiastočne návrhu sťažovateľky vyhovel a zaviazal manžela na úhradu manželského výživného. Keďže sťažovateľke nebolo ani po 8 mesiacoch od vyhlásenia rozsudku doručené jeho písomné vyhotovenie, podala 22. januára 2018 sťažnosť pre porušovanie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“). K podanej sťažnosti sa 26. februára 2018 vyjadril podpredseda okresného súdu, ktorý uviedol, že sťažnosť je čiastočne dôvodná a „...v konaní bolo šetrením zistené, že rozsudok zo dňa 03.05.2017 nebol vyhotovený v zákonom stanovenej dobe a predseda súdu nerozhodol o jeho predĺžení, teda v konaní došlo k neodôvodneným prietahom v konaní... Od 15.12.2017 boli dodatkom č. 12 rozvrhu práce pre Okresný súd Žilina spisy zo senátu 8C prerozdelené medzi niektorých sudcov Okresného súdu Žilina. Vzhľadom na rozdelený objem vecí, ako aj celkovú náročnosť a zaťaženosť, nie je možné odstrániť nečinnosť vo všetkých konaniach naraz, ale je potrebné vo všetkých veciach konať postupne...“.

Rozsudok vo veci samej bol sťažovateľke doručený 3. marca 2018, avšak nebol vyhotovený v súlade so zákonom, keďže v ňom absentovalo poučenie. Na základe urgencie právneho zástupcu sťažovateľky bolo 6. marca 2018 pod č. k. 8 C 570/2015-262 vydané opravné uznesenie, ktorým okresný súd doplnil rozsudok vydaný 3. mája 2017 pod č. k. 8 C 570/2015-250, o poučenie. Sťažovateľka uviedla, že „aj toto pochybenie súdu spôsobilo neodôvodnené prietahy v konaní, keďže sa sťažovateľke aj povinnému predĺžila lehota na podanie odvolania. Právoplatné skončenie veci sa tak aj z tohto dôvodu zas predĺžilo...“.

3. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol nálezom, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, priznal jej finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti s'ťažovateľa a zisťuje, či s'ťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní každej s'ťažnosti pravidelne skúma aj to, či s'ťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

6. O zjavnú neopodstatnenosť s'ťažnosti smerujúcej proti zbytočným priesťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil s'ťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (okresný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

7. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06, I. ÚS 559/2014), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06, IV. ÚS 637/2013).

8. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky zistil, že napadnuté konanie bolo skončené vyhlásením rozsudku 3. mája 2017, ktorým súd návrhu čiastočne vyhovel a zaviazal manžela sťažovateľky na úhradu manželského výživného. Proti tomuto rozsudku sťažovateľka podala odvolanie (čo ale v sťažnosti nezmienila). Dňa 17. apríla 2018 okresný súd zaslal odvolanie na vyjadrenie žalovanému.

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03). Táto okolnosť v danom prípade síce ešte nenastala, avšak vzhľadom na námietky sťažovateľky uvedené v sťažnosti (oneskorené doručenie rozsudku) nemožno opomenúť ani ďalšiu dnes už ustálenú rozhodovaciu prax ústavného súdu, a to, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010).

10. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, nemožno poprieť, že písomné vyhotovenie rozsudku po jeho vyhlásení (3. mája 2017) a jeho doručenie sťažovateľke (3. marca 2018) vrátane vydania opravného uznesenia (6. marca 2018) trvalo neprimerane

dlho, avšak v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (4. apríla 2018) už reálne neexistoval stav právnej neistoty, ktorý by naznačoval porušenie označeného základného práva namietanej sťažovateľkou, pretože rozsudok, ako aj opravné uznesenie už jej boli doručené. Podľa informácie podanej okresným súdom ústavnému súdu o aktuálnom stave napadnutého konania po doručení vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobkyne – sťažovateľky a skompletizovaní spisu bude tento postúpený na rozhodovanie o odvolaní Krajskému súdu v Žiline.

11. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd si z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty svoju úlohu v rámci prvostupňového konania splnil vydaním meritórneho rozhodnutia, pričom v ďalšej fáze konania je táto úloha prenesená na nadriadený súd, ktorého povinnosťou je rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v súlade s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, teda bez zbytočných prietahov.

12. Ústavný súd uzavrel, že aj keď postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol optimálny, keďže doba písomného vyhotovenia rozsudku viac ako 10 mesiacov od jeho vyhlásenia je ťažko ospravedlniteľná personálnymi problémami okresného súdu, v samotnom priebehu napadnutého konania okresný súd konal priebežne a v jeho činnosti nemožno badať také znaky neefektívnosti, ktorých intenzita by nasvedčovala tomu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Je nutné pripomenúť aj tú skutočnosť, že podanie sťažnosti sťažovateľky pre porušovanie práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. predsedovi súdu splnilo svoj účel, keďže bola zjednaná náprava a písomné vyhotovenie rozsudku bolo obratom doručované účastníkom konania.

13. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na jednu zo základných zásad už rímskeho práva „*vigilantibus iura scripta sunt*“, teda bdelym patrí právo alebo nech si každý stráži svoje práva. Ako už bolo uvedené, sťažovateľka podľa tejto zásady nepostupovala, naopak, bola pri uplatňovaní svojho práva váhavá, resp. nedôsledná. Keďže

podľa § 223 ods. 3 Civilného sporového poriadku sa rozsudok vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak, mohla sa sťažovateľka domáhať doručenia rozsudku vyhláseného 3. mája 2017 už oveľa skôr, a nie čakať so sťažnosťou predsedovi súdu až do 22. januára 2018.

14. Ústavný súd podľa ustálenej judikatúry poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06, III. ÚS 462/2017).

15. Z uvedeného tak nesporne vyplýva, že v čase podania sťažnosti (4. apríla 2018, pozn.) už bolo napadnuté konanie na okresnom súde meritórne skončené (pozri bod 8) a rozhodnutie bolo sťažovateľke doručené (pozri bod 10), k prietahom namietaným v sťažnosti už zjavne dochádzať nemohlo. Tento skutkový stav bol preto so zreteľom na obsah sťažnosti, ako aj s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť sťažovateľky proti postupu okresného súdu je zjavne neopodstatnená. Z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

16. Pretože sťažnosť sťažovateľky bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jej požiadavkami uvedenými v petite sťažnosti, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

17. Ústavný súd dáva do pozornosti, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v označenom konaní dochádza k zbytočným prieťahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. mája 2018